

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

ЮЛІЯ ЗАХАРОВА

ПРИКЛАДНА
ФОНЕТИКА

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

*Затверджено Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України як навчальний посібник для
студентів вищих навчальних закладів*

Київ – 2015

УДК 81'342.1
ББК 81.1
З-38

*Затверджено Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України (лист № 1/11-6356 від 1 квітня 2013 року).*

*Рекомендовано до друку Вченою радою Національної академії
СБ України (протокол № 4 від 30.11.2012 року)*

Рецензенти: ПЕТЛЮЧЕНКО НАТАЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА, доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри германських та романських мов Національного університету «Одеська юридична академія».

ІВАНЕНКО СВІТЛАНА МАР'ЯНІВНА, доктор філологічних наук, професор кафедри іноземних мов Інституту природничо-географічної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

З-38 ЗАХАРОВА Ю.М.

Прикладна фонетика : навч. посіб. / Ю.М.Захарова. – К. :
Наук.-вид. центр НА СБ України, 2015. – 212 с.

ISBN 978-966-8916-39-7

Навчальний посібник містить повне систематизоване викладення навчальної дисципліни «Загальна та прикладна фонетика» з мультимедійним забезпеченням. Він розроблений для студентів-філологів, які вивчають теоретичну фонетику, практичну фонетику, фоностилістику, соціофонетику, прикладну фонетику, і розрахований на 36 годин аудиторної роботи та 36 годин самостійної роботи. Книга також стане в нагоді здобувачам наукових ступенів, які здійснюють дослідження у галузі фонетики іноземних мов, педагогічним працівникам, які викладають теоретичну чи прикладну фонетику.

Друкується в авторській редакції.

УДК 81'342.1
ББК 81.1

ISBN 978-966-8916-39-7

© Ю.М.Захарова, 2013

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
Розділ I. Фонетика як розділ мовознавства.	
Провідні фонетичні школи	6
Фонетика як наукова дисципліна, її внутрішнє членування.....	6
Провідні вітчизняні та зарубіжні фонетичні школи.....	11
Фонеми й алофони.....	14
Основні напрямки досліджень у сучасній фонетиці.....	14
Розділ II. Рівні фонетичної системи мови.	
Характеристики звукового мовлення	26
Сегментний рівень фонетичної системи мови, його одиниці.....	26
Надсегментний рівень фонетичної системи мови, його одиниці.	
Акустична та перцептивна природа компонентів просодії.....	41
Розділ III. Актуалізація емоційно-прагматичного потенціалу висловлювання за допомогою фонетичних засобів мови	68
Передача емоційно-прагматичного потенціалу висловлювання за допомогою фонетичних засобів мови. Функціональний аспект просодії.....	68
Розділ IV. Новітні методики фонетичних досліджень.	
Комп'ютерні програми та технічні засоби отримання й оброблення даних. Використання фонетичних баз даних	77
Технологічний напрямок фонетичних досліджень.....	77
Фонетичні бази даних, їх формування і використання.....	82
Сучасні комп'ютерні програми аналізу звукового мовлення.....	85
Методика аналізу усного спонтанного мовлення за допомогою новітньої комп'ютерної програми Speech Analyser 3.0.....	96
Розділ V. Територіальна варіативність сучасного усного мовлення	101
Поняття літературної вимови та орфоепічної норми. Проблеми територіальної варіативності сучасного мовлення: територіальні варіанти й діалекти.....	101
Розділ VI. Соціокультурна варіативність сучасного усного мовлення	120
Ознаки соціальної стратифікації в усному мовленні учасників комунікації. Поняття про «лекти».....	120
Розділ VII. Фоностилестичний аспект функціонування висловлювання	136
Фоностилістика. Вимовні стилі.....	136
ДОДАТКИ	148
ПРАКТИКУМ	157
МІНІ-КОРПУС АНГЛІЙСЬКОГО ЕМОЦІЙНОГО МОВЛЕННЯ ДЛЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ФОНЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	190
ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК	207
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	211